

Ráðgevingin fyri føroyingar í Danmark

Ársfrágreiðing

2020

Stovnsupplýsingar

Ráðgevingin er ein sjálvognarstovnur, hvørs endamál sambært viðtøkurnar er:

- At **veita** føroyingum í Danmark hjálp og vegleiðing í sosialum, persónligum og lestrarligum spurningum
- at **reka** upplýsandi arbeiði á nevndu økjum móttvegis einstaklingum, myndugleikum og stovnum her og heima
- at **virka** sum millumlið millum føroyingar í Danmark og myndugleikar og stovnar her og heima innan nevndu øki.

Málbólkarnir sum Ráðgevingin vendir sær til eru millum aðrar:

- Føroyingar í útbúgving í Danmark
- Føroyskir sjúklingar í viðgerð í Danmark og teirra avvarðandi
- Føroyingar, ið ætla sær til Danmarkar og sum ætla sær heimaftur.
- Fastbúgvandi føroyingar í Danmark

Leiðsla

Ovasta leiðsla stovnsins er ein trýmanna nevnd:

Bogi D. Davidsen, dr.med., formaður, umboð fyri Føroya Landsstýri.
Marianna Andreassen, cand.scient.soc., næstforkvinna, umboð fyri brúkarar.
Randi Johannesen, sosialráðgevi, umboð fyri starvsfólkið.

Grannskoðari: NUMO Spf. – Símun Absalonsen

Fíggjarviðurskipti

Virksemi stovnsins verður fíggjað við stuðulsjáttan á Fíggjarløgtingslógini. Stuðulin verður latin sambært treytum, ásettum í reglugerð um stuðulsjáttan til Ráðgevingin fyri føroyingar í Danmark. Játtan fyri 2020: 1.248.000 kr. Størsti posturin er løn v.m. til starvsfólk og síðani rakstur av skrivstovuni.

Skrivstova

Ráðgevingin hevur skrivstovu á Sendustovu Føroya á Norðuratlantsbryggjuni, Strandgade 91, 4., 1401 København K.

Starvsfólk

Tveir sosialráðgevar, Bjørg Svartá og Randi Johannesen ávikavíst 30 og 32 tímar.

Viðtalutíð

Ráðgevingin hevur viðtalutíð 4 dagar um vikuna, 16 tímar tilsamans. Hvønn týsdag arbeiðir ein av ráðgevunum á Sjúklingahotellinum Tórshavn.

Persóndatavernd

Ráðgevingin fylgir ásettu reglunum í ‘Persondataforordningen’ - GDPR (General Data Protection Regulation) – fyri at verja persónsupplýsingar hjá viðskiftafólki. Ráðgevingin hevur í hesum sambandinum gjørt ein persóndatapolitik.

**Nevndarátekning til
Ársfrágreiðing 2020 fyri
Ráðgevingina fyri føroyingar í Danmark**

Nevndin fyri Ráðgevingina fyri føroyingar í Danmark hava dags dato góðtikið ársfrágreiðing 2020 fyri Ráðgevingina fyri føroyingar í Danmark.

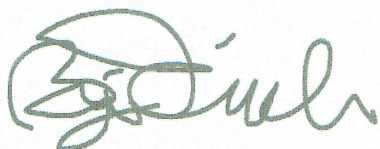
Ársroknskapur 2020 er kannaður og góðtikið og sendur Føroya Landsstýri svarandi til viðtøkurnar fyri stovnin.

Nevndin góðtekur bæði Ársoknskap og Ársfrágreiðing fyri 2020.

Nevndin metir, at ársfrágreiðing og ársroknskapur fyri 2020 geva eina rættvísandi lýsing og mynd av virksemin stovnsins.

Keypmannahavn t. 21. 02. 2021

Nevndin:

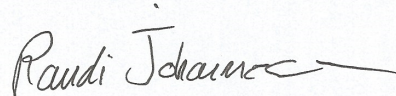
Bogi D. Davidsen

formaður, umboð Føroya Landsstýri

Marianna Andreassen

brúkararumboð, næstforkvinna

Randi Johannesen

starvsfólkaumboð

Lýst er niðanfyri skipan og karmar fyri at kunna viðvirka til felags ábyrgd og burðadygga broyting. Vit fata burðardygð sum ein eygleiðingarháttur, sum gevur Ráðgevingini øðrvísi innlit í sosialar støður. Sosial burðardygð er grundarsteinurin í okkara sosiala arbeiði. Vit seta lokal átøk í verk sum undirbyggja nationala strategi.

Ráðgeving/vegleiðing – Miðlan/Kunning – Samstarv

Ráðgevingin er ein professionel og smidlig føroysk sosialráðgeving, ið strembar eftir at veita sínum viðskiftafólkum best møguligu tænastuna við støði í

- Fyriskiparligari dygd
- Fakligari og praktiskari dygd innan sosialráðgeving
- Borgaraupplivdari dygd

Kjarnuvirðini hjá stovninum eru:

- Álit, virðing, rættvísi og ábyrgd í okkara samstarvi og samskifti við viðskiftafólk, avvarðandi, netverk og aðrar týðandi aktørar.

Visjón

At vera ein sjónlig og støðugt mennandi føroysk sosialráðgeving í Danmark

- Ein samtíðar, samskapandi og samskipandi sosialráðgeving

Misjón

Okkara misjón er:

- At veita eina fyribygðandi og heilsufremjandi heildarráðgeving og vegleiðing innan sosiala øki – sum stuðlar okkara viðskiftafólki í, at fáa avklárað teira spurningar – til gagn fyri tann einstaka, myndugleikar og samfelag.

Virkisøki

Sum ein tvítjóðað ráðgeving millum Danmark og Føroyar, er okkara virkisøki fjøltáttað og umfatandi. Arbeitt verður við tveimum ymiskum lóggávum og reglum á nógvum sosialum økjum, og gjøgnum árin hevur Ráðgevingin ognuð sær royndir, vitan og serkunnleika, ið viðskiftafólkini ikki kunnu fáa neyvari aðrastaðni.

Ráðgevingin setir viðskiftafólkini í miðdepilin, og veitir fyrst og fremst ráð og vegleiðing í teimum spurningum/trupulleikum, sum tey hava. Vit leggja okkum eftir, at arbeiðið er tvørfakligt, rehabiliterandi, heilsufremjandi og fyribygðandi.

Ráðgevingin fremur upplýsandi arbeiði innan fyri arbeiðsøkið hjá stovninum. Upplýst verður um lóggávu, rættindi og møguleikar í Danmark og Føroyum.

Vit miðla eisini vitan og atgerðarmøguleikar innan sosialar spurningar og truplar støður. Bæði til tann einstaka, bólkar, í almenna rúminum og á politiskum stigi. Ráðgevingin virkar sum bindilið

millum einstaklingar, stovnar og myndugleikar, har vit gera vart við stirvnað ella manglandi mannagongdir og lóggávu.

Ráðgevingin hevur serkunnleika innan sosiala heildarráðgeving og veitir ráð og vegleiðing í teimum sosialu spurningum/trupulleikum viðskiftafólkini hava. Ráðgevingin hjálpir við upplýsingum um reglur og lóggávu, stuðlar við at raðfesta og samskipar, vísir á møguleikar, stovnar og serfrøðingar. Ráðgevingin veitir eisini hjálp og stuðul til at skriva umsóknir og kæra avgerðir. Øll kunnu venda sær til Ráðgevingina, ongin skráseting fer fram, og ráðgevarnir hava tagarskyldu.

Yvirskipaðar karmar fyri stovnin

Ráðgevingin hevur arbeitt yvirskipað við Heimsmálunum síðan 2017 sum strategisk amboð. Okkara sosiala virki og arbeiði er innan seks Heimsmál. Ítøkilig dømir eru undir hvørjum av teim seks heimsmálum.

Okkara ráðgeving/vegleiðing, miðlan/kunning, samstarv og innsatsøkir eru strategisk tonkt í mun til tey seks Heimsmálini, har innsatsøkini innan menning – trygd og dygd fyri 2019 og 2020 avmynda tann strategiska hugburðin á stovninum í mun til Heimsmál. Stovnurin arbeiðir víðari við at menna tað praktiska sosiala arbeiði og miðvíst at menna trygd og dygd. Har okkara visjón er leiðstjórnin.

Mál 1.	Gera enda á fátækadømi í øllum tess líki allastaðni
Mál 3.	Tryggja øllum heilsugott lív og virka fyri trivnaði fyri øll í øllum aldri,
Mál 4.	Tryggja øllum inkluderandi og rættvísa dygdargóða útbúgving og virka fyri lívlongum læringarmøguleikum fyri øll
Mál 10.	Minka ójavnað í londum og ímillum lond

- Mál 16. Virka fyri friðsomum og inkluderandi samfeløgum fyri burðardyggari menning. Útvega øllum atgongd til rættartrygd og byggja munagóðar, ábyrgar og inkluderandi stovnar á øllum stigum og
- Mál 17. Styrkja amboðini at verkseta og stimbra *Heimsfevnandi partalagið fyri burðardyggari menning*

Ráðgevingin er ein tvítjóðað ráðgeving millum Danmark og Føroyar, og grundfest lokalt og nationalt innan ríkisfelagskapin. Her ígjøgnum eru vit vitandi um, at vit eisini eru ein partur av tí globala felagskapinum. Og at tað ikki er nokk, at seta síni egnu lokalu og nationalu mál, men skal síggjast í einum størri perspektivi.

Í okkara dagliga arbeiði síggja vit týðiliga, hvussu nógv tað kann broyta, tá menniskju hava sama rætning og mál, og vilja lyfta saman og draga somu línu. Tað er tað vit síggja sum kjarnan við verðinsmálunum, at vit hvør ísær lokalt, nationalt ja, heilt niður í tann einstaka, gera tað, vit kunnu fyri at náa verðinsmáluni.

Stutt um sociala arbeiði innan tey seks Heimsmálini:

Heimsmál 1, 3, 4 og 10 niðanfyri og 16 og 17 undir samstarv.

Mál 1. Fátækaradømi síggja vit í einum sosialum perspektivi, har vit arbeiða málrættað við sosialum innsatsum - bæði innan sociala fyrirbygging og heilsufremjan, innan socialar veitingar og tilboð serliga til sárbarar bólkar. At brúkarin kann fáa atgongd til basalt sosialt tilfeingi og tænaðstøð veiting og annan stuðul.

Til dømis hava sjúklingar í viðgerð í Danmark og teirra avvarðandi fíggarligar avbjóðingar, har tað hevur alstóran týdning at familjurnar fáa kunning um rættindi, møguleikar og hjálp til at søkja um veitingar, so tíðliga sum gjørligt í forløbinum. Tey sum eru langtíðarsjúk missa í nógvum førum teirra inntøkugrundarlag, tá tey ikki longur hava rætt til sjúkradagpening. Ráðgevingin hevur gjørt avvarðandi myndugleikar vart við henda trupulleika. Lógaruppskot er á veg viðvíkjand leingjan av dagpengatíðarskeiðnum fyri álvarsliga langtíðarsjúk.

Yvirskipa arbeiða vit við at gjøgnumføra bæði lokalt og nationalt hóskandi sosial trygdarsystemir og tiltøk fyri allar sosialt útsettar bólkar. Og saman við Fólkatingslimun og tí Føroysku sendistovuni arbeiða vit við markaförðinum innan ríkisfelagskapinum.

Mál 3. Vit arbeiða við sosialari heilsu og trivnaði fyri okkara brúkarar í øllum málbólkkum og aldri. Vit eru viðvirkandi til at tryggja okkara brúkarum heilsugott sosialt lív og virka fyri sosialum trivnaði. Vit arbeiða á øllum niveaum bæði individuelt, fyri bólkar, politisk, jura og samfelag, har vit eru partur av felagskapum, sum kunnu lyfta saman innan geirar, stovnar og millum lond her DK/FO. Sosial heilsa og trivnaður ávirkar bæði tað psykiska, fysiska og andaliga sum førir trivna við.

Úrskurður av fyrispurningum innan sosialari heilsu og trivna, ið Ráðgevingin fær, eru sera ymiskir. Summir eru einfaldir og skjóttir at svara og avgreiða, t.d. fyrispurningar í samband við flyting og Nemld. Viðskiftafólkini her eru serliga lesandi, men eisini aðrir føroyingar, ið flyta til Danmarkar. Aðrir spurningar frá hesum bólki av viðskiftafólkum kunnu ofta, at síggja til tykjast einfaldir, men

vísa seg at gerast umfatandi og tíðarkrevjandi. Hetta kann t.d. vera skattasurningar, har viðskiftafólk fáa lítla-, ógreiða og onkuntíð skeiva vegleiðing frá Skat í samband við t.d. føroyafrádrátt, flyting, fasta ogn í Føroyum, dupultskatting osfr. Ráðgevingin kann tí fevna bæði um føroyskar og danskar reglur.

Ein serligur bólkur av viðskiftafólkum, eru sjúklingar, ið verða sendir til Danmarkar í viðgerð. Fyrirspurningar frá sjúklingum og avvarandi kunnu vera einfaldir og skjótir at avgreiða, t.d. hjálpa við at útfylla umsókn um dagpening.

Aðrir fyrirspurningar kunnu vera sera samansettir og harvið tíðarkrevjandi. T.d. tá talan er um sjúklingar, sum verða sendir akutt niður. Bæði sjúklingur og avvarðandi eru tá ófyrirreikaði uppá støðuna. Tey skulu bæði fyrihalda seg til sjálva sjúkuna, eina aðra mentan og samstundis tað brátt íkomnu sosialu og økonomisku støðuna, sum bæði kann hava við arbeiðsviðurskifti, barnaansing, persónlig fíggjarviðurskifti v.m. at gera. Her er sera umráðandi at teir vera loftaðir og fáa ráð og vegleiðing, soleiðis at neyðug hjálp kann setast í verk. Talan kann vera um uppgávur, sum innvolvera bæði føroyskar og danskar mynduleikar, evt. eisini onnur lond. Sum dømi kunnu nevast tryggingarútgjald í samband við lívshættisliga sjúku, útgjald í samband við óarbeiðsføri frá NAV í Norra, trygging í samband við arbeiðsskaða o.a.

Er talan um familjur við børnum, kann tað gerast neyðugt við ansing av børnum á stovni ella undirvísing. Tá talan er um sjúk børn, skal evt. søkjast um inntøkumiss frá Almannaverkinum. Í slíkum málum hevur Ráðgevingin ein samskipandi leiklut. Ráðgevingin stuðlar og hjálpir sjúklinginum ella avvarðandi við at útvega røttu skjøluni og tryggjar, at skjøl og váttanir verða útfyllt rætt og send til røttu mynduleikar. Eisini skrivar Ráðgevingin um neyðugt, vegna sjúklingin og avvarðandi, frágreiðing um støðuna hjá sjúklinginum/familjuni til avvarandi myndugleikar, og fylgir upp, at málið verður avgreitt og familjan fær boð um avgerðina

Mál 4. Ráðgevingin arbeiðir við at tryggja øllum okkara málbólkum inkluderandi og rættvísa dygdargóða útbúgving og vit virka fyri lívlongum læringsmøguleikum fyri øll.

Føroysk børn í skúlaaldri, sum uppihalda seg í Danmark í samband við at foreldur elle systkin eru í sjúkraviðgerð í Danmark, fáa vegleiðing um teirra rættindi í mun til undirvísing og Ráðgevingin hjálpir við at fáa undirvísing sett í verk. Ráðgevingin gevur lesandi upplýsing um teirra møguleikar og rættindi í mun til útbúgving.

Mál 10. Dagliga arbeiða vit við at minka sosiala ójavna bæði her í DK og millum FO/DK. Vit arbeiða við bæði á mikro-, meso- og makroplan, at rætta upp á tann ójavna og harvið trupuleikar vit renna okkum í á øllum planum (niveau). Td. innan sosiala heilsu- og sjúku og ójavna í mun til tilboð og veitingar.

Til dømis ójavna innan heilsu og sjúku í mun til tilboð og veitingar, við at vísa á, at føroyingar í viðgerð uttanlands ikki hava somu rættindi í mun til veitingar frá Heilsutrygd, sum sjúklingar í viðgerð heima í Føroyum. Fíggjarligan ójavna við at vísa á tørn hjá langtíðarsjúkum, sum missa teirra inntøkugrundarlag. Arbeiða fyri at øll skulu fáa upplýsing um teirra rættindi og møguleikar og harvið fáa líka atgond

Menning – trygd og dygd: Yvirskipaði innsatsøkir 2020 – 2021

Tørvur er á lýsingararbeiði í mun til stovnin, ein føroyskur stovnur í einum sosialum perspektivi. Vit hava yvir ár arbeitt við sjónliggeran av stovninum, sum samtíðin setur krøv um, fyri at kunna loysa okkara sosialu uppgávur og styrkja fagligheitina, felagskap og skipan. Í oktober 2020 hevði Ráðgevingin sítt árliga seminar fyri nevnd og starvsfólki. Tema var samleiki/image/søga við fokus á framtíðar mentan - hugburð innan núverandi og framtíðar stovns- og praksissøgu. Við støði í innsatsøkjum frá 2019 – 2020 hevur framhaldandi verið arbeitt við sjónliggeran av stovninum. Umframt sjónliggeran er innsatsøkið 2020 – 2021 at lýsa praksis á stovninum í einum riti til nýggj starvsfólk og nevnd.

2. Trygd- og dygdarmenning

Ráðgevingin arbeidir framhaldandi við trygdar- og dygdarmenning á ymiskum stigum og sjónarhornum. Tað er sett sjónareyga á at menna praksis og samstarv internt og eksternt.

Internt við at halda skipaðar fundir, har samstarv er sett á dagsskrá.

Eksternt við at menna dagliga samstarvið við Sjúklingahotellið Tórshavn við leypandi dialog við starvsfólkið um fokus á sosialu støðuna hjá sjúklingunum. Arbeitt verður við dygdarmenning av visitationini til sosialráðgeva á Sjúklingahotellinum Tórshavn, og leiðreglur við uppmerksempunktum í samband við ávísing til sosialráðgeva.

Leypandi dialogfundir og ásettar formellar fundir við sjúklingavegleiðaran á Ríkissjúkrahúsinum, har fokus er á sosialu støðuna hjá sjúklinginum, og har aktuel mál og ymisk viðvíkjandi samstarvi okkara millum er á skránni.

Á seminari í maj 2019 varð avgjørt at inndraga meting sum amboð í samband við fakliga førleikamenning. Arbeidshátturin bleiv royndur á seminarinum og hevur verið arbeitt víðari við hesum háttarlag á einum nevndarfundi. Arbeidshátturin, ið verður nýttur er 'innovativ meting'. Ein metingarháttur, sum hevur fokus á at skapa fakliga menning og betra um praksis. Málið er at gera meting í 4 málum árliga. Eitt av metingar-parametrinum er professións siðfrøði innan virki hjá sosialráðgevaranum. Tað er skift fokus frá siðfrøði, sum nakað sum bert er tonkt í mun til einstakling til siðfrøði, sum er knýtt til sjálva metingina, sum ein serlig praksistilgongd í einum felagsskapi.

2.1 Markaforðingar innan Ríkisfelagsskapin.

Gjøgnum dagliga arbeiði bliva vit varug við ymiskar markaforðingar inn Ríkisfelagsskapin. Ráðgevingin ger vart við hesar trupulleikar, og kunnar avvarðandi ráð og føroysku fókatingslimirnar, tá nýggjar forðingar vísa seg. Ráðgevingin hevur samband við viðskiftafólk, ið flyta ímillum Føroyar og Danmark, og hevur tí vitan um markaforðingar innan Ríkisfelagsskapin.

2.2 Háttarlag í sociala praksis

Arbeitt hevur verið við at dygdarmenna og lýsa háttarlag, arbeidsgongdir og mannagongdir innan organisatoriska-, fakliga- og brúkarupplivdari dygd.

Herundir hava vit arbeitt strategiskt við menning- og implementering af IPLS - interprofessionel læring og samstarv. Í samband við menning av tvørfakligum samstarvi hevur starvsfólkið verið á IPLS-skeið.

3. Verkætlanir

Verkætlan er her skilmarkað sum tiltøk ið eru málrættað stovn ella málbólkar.

3.1 Menning og endurmenning

Ráðgevingin arbeidir áhaldandi við rehabiliterandi tilgongd og arbeidshátti, ið hevur til endamáls at stuðla og birta undir menning og endurmenning hjá sjúklingum. Tvørfakligt samstarv við og um sjúklingin er ein týðningarmikil liður. Samstarv millum sjúkling, avvarðandi og yrkislærd setir tískil krøv til, at fyriskipanin er smidlig og fokus er á styrkir og møguleikar. Tað er umráðandi, at rehabiliteringsátakið byrjar beinanvegin og krevur, at viðgerðar- og røktartilgongdin stuðlar sjúklinginum í virkismøguleikum, so sjúklingurin tekur lut í teimum avgerðum, ið verða tiknar í menningar- og endurmenningartilgondini. Tað er umráðandi at vit síggja prosessina sum eina samskipaða heildarprosess, og í samskapan við tí fyriskipaðu sjúklingagongdini, har øll lívinsins viðurskipti hjá sjúklinginum skulu havast í huga. Her hevur Ráðgevingin ein samskipandi leiklut.

3.2 Rehabilitering og felagssamrøður

Rehabiliteringssamrøður millum sjúklingar við munn- og hálskrabba, avvarðandi, sjúkrarøktarfrøðing á Sjúklingahotellingum Tórshavn og sosialráðgeva frá Ráðgevingini, ið var sett í verk sum roynd í 2016/2017 er nú eitt fast tilboð til sjúklingar við munn- og hálskrabba. Eftirmetingin var, at við at bjóða sjúklingi og avvarðandi til eina skipaða samrøðu verður givið høvi til at tosa um sjúkuna og seta spurningar og tað ger ein mun fyri sjúklingar og avvarðandi. Tað er eitt gott høvi at koma rundanum sjúkraförðing og sosialu støðuna her og nú, men eisini í mun til evt. skjerdar arbeidssfærleikar og hvørjir møguleikar eru fyri stuðli. Í 2019 hevur ein bólkur við einum sjúkrarøktarfrøðingi á Sjúklingahotellinum, sjúklingavegleiðaranum og einum sosialráðgeva í samband við IPLS-skeið (Facilitator i interprofessionel læring og samarbejde) arbeitt við at gera ein leist fyri felagssamrøður í mun til sjúklingar í longri ella kompliseraðum forløbum. Hesin leistur verður nú nýttur í tvørfakliga samstarvinum.

3.3 Børn sum avvarandi

Ráðgevingin hevur framhaldandi fokus á børn sum avvarðandi til álvarsliga sjúk foreldur ella systkin. Børnini eru ofta stødd í Føroyum, og tí ikki sjónlig her, men tað er alneyðugt at tað verður tosað við foreldrini um, hvussu børnini hava tað og kunna um hjálparmøguleikar. Stuðla familjunum og hjálpa foreldrum at hjálpa teirra børnum best møguligt.

3.5 Sjálvbodna fylgjaratænastu

Ráðgevingin hevur luttikið í fyrireikandi arbeidnum í samband við at seta á stovn eina sjálvbodna fylgjaratænastu knýtt at Sjúklingahotellinum Tórshavn. Sjúklingahotellið tekur ímóti sjúklingum, sum av ymsum ávum ikki hava møguleika fyri at hava fylgjara við úr Føroyum, og sum hava tørv á at verða fylgd til og frá sjúkrahúsi. Uppgávan hjá teimum sjálvbodnu er at skapa tryggleika í sambandi við flutning.

Árið 2020 í Ráðgevingini hevur, sum alt annað í samfelagnum, verið merkt av coronastøðuni.

Ráðgevarnir hava arbeitt heima ella partvís heima frá mars mánaði 2020. Vit hava fylgt tilmælunum frá mynduleikunum. Hetta hevur merkt, at persónlig viðtala ikki hevur verið møguleg í langum tíðarskeiðum. Vit hava sum vanligt svara fyrispurningum umvegis telefon, teldupost og facebook og ístaðin fyri persónliga viðtalu, hava vit bjóðað at hjálpa viðskiftafólki umvegis Teams, har man kan deila skerm. Hetta hava tey flestu tikið væl ímóti. Eisini hava tveir av okkara nevndarfundum verið umvegis Teams

Í mun til Sjúklingahotellið Tórshavn, so hava okkara føstu týsdagar á hotellinum verið avlýstir stóran part av tíðini. Vit svara fyrispurningum frá sjúklingum og avvarandi umvegis telefon og teldupost. Eisini hava vit havt felagssamrøðu umvegis facetime. Í summum førum hava vit verið á hotellinum um tað var mett at vera besta loysn og leiðarin á hotellinum metti tað var ráðiligt.

Samstarv

Ráðgevingin fremur tvørfakligt samstarv og er bindilið millum einstaklingar, stovnar og myndugleikar. Vit vísa á møguligar loysnir uppá trupuleikar. Vísa eisini á ítøkiligar mannagongdir og lóggávu, sum kunnu geva trupuleikar í praksis.

Mál 16. Ráðgevingin hevur átøk sum virka fyri friðsömum og inkluderandi samfelag fyri burðardyggari menning t.d. innan heilsuverkið. Vit stremba ímóti at útvega øllum atgongd til rættartrygd og viðvirka til at byggja munagóðar, ábyrgar og inkluderandi stovnar á øllum stigum. Fundir í FO og DK við okkara samstarvsstovnar.

Í samband við ráðgeving og vegleiðing av sjúklingum og avvarðandi, hevur Ráðgevingin eitt tætt samstarv við Sjúklingahotellið Tórshavn, føroyska sjúklingavegleiðaran á Ríkissjúkrahúsinum og Uttanlandstænastuna á Landssjúkrahúsinum. Harumframt kunnu nevast Heilsumálaráðið, Almannerkið, Heilsutrygd, Apoteksverkið, Barsilsskipanina, ALS og Gigni.

Í samband við ráðgeving og vegleiðing av lesandi, samstarvar Ráðgevingin við Altjóða Skrivstovuna, Meginfelag føroyska studenta, Statens Uddannelsesstøtte, útbúgvingarstovnar, TAKS og SKAT v.m.

Í januar 2020 hevði Ráðgevingin vitjan av Elsebeth Mercedis Gunnleygsdóttur, landsstýrskvinnu í almannamálum og Eyðun Mohr, aðalstjóra. Ein góður og gevandi fundur, har endamálið var at kunna um virksemini hjá Ráðgevingini yvirskipað, um okkara ymisku málbólum og um avbjóðingar og møguleikar á almannatænastunum, serliga í mun til føroyskar sjúklingar í viðgerð í Danmark, herundir tørva á sjúkragapning í longri tíðarskeið til langtíðarsjúk.

Í februar 2020 vóru sosialráðgevarnir í Ráðgevingini í Føroyum. Endamálið við ferðini var at styrkja samstarvið við føroyskar myndugleikar og stovnar, sum Ráðgevingin samstarvar við. Fundir vóru við Almennamálaráðið, Elsebeth Mercedis Gunnleygsdóttur; Heilsu- og innlendismálaráðið, Kaj Leo Holm Johannesen; Almannerkið deildirnar Børn og ung, Menning og Dagpengar; ALS; Vegleiðingarstovuna; Krabbameinsfelagið; NUMO / grannskoðarin hjá Ráðgevingini.

Sosialráðgevarnir hava gjøgnum árið havt samband við føroyskar myndugleikar og stovnar um bæði yvirskipaði og konkret mál. Ráðgevingin hevur framhaldandi havt samskipti við Heilsu- og innlendismálaráðið í samband við at tryggja sjúklingum í viðgerð í Danmark somu rættindi sum

sjúklingar í viðgerð og Føroyum í mun til ymiskar veitingar frá Heilsutrygd. Ein annar trupulleiki sum arbeitt hevur verið við er, at sambært folkegister-loven/fólkyvirlitlógin, skulu persónar sum uppihalda seg longri enn 6 mánaðir í Danmark melda flyting til Danmarkar. Fleiri sjúklingar uppihalda seg longri enn 6 mánaðir í viðgerð í Danmark og eiga sambært lógunum at flyta, men um sjúklingurin flytir missir viðkomandi øll síni rættindi í Føroyum. Ráðgevingin hevur regluligt samstarv við Almannaverkið, ALS og Studna um konkret mál.

Ráðgevingin hevur skrivað 3 hoyringssvar / ummæli í 2020 – í september til uppskotið til ríkislógartilmæli um at seta í gildi fyri Føroyar ‘Anordning om ikrafttræden for Færøerne af visse bestemmelser i lov om Det Centrale Personregister (CPR-loven)’. Og í november og desember tvey hoyringssvar til kunngerðir við heimild í Løgtingslóg um almannatrygd og tænastr, sum kemur í gildi 1. januar 2021. ‘Uppskot til kunngerð um veitingar og tænastr til persónar, ið eru staddir uttanlands’ og ‘Uppskot til kunngerð um endurgjald fyri mista arbeiðsinntøku’.

Ráðgevingin hevur í oktober 2020 havt ein fund við føroysku fólktingslimirnar og Sendustovu Føroya í Keypmannahavn. Vanliga eru tveir árlegar fundir, men fundurin í marts bleiv avlýstur grunda corona. Endamálið er regluligt samstarv viðvíkjandi viðurskiftum hjá borgarum sum flyta millum Føroyar og Danmark, herundir markaförðingar. Á skránni á fundinum í oktober var millum annað nýggja lógaruppskotið um CPR.nr. og Nemld til føroyingar búsitandi í Føroyum, trupulleikar við bráðfeingis læknahjálp uttan CPR.nr. og uppfylging av málum viðvíkjandi flyting av limaskapi millum ALS og danskar A-kassar, flyting av fyritiðarpensjón við meira.

Ráðgevingin hevur eisini havt samband við danskar myndugleikar bæði um yvirskipaði og konkret mál. Her kann nevast SKAT Udland, sum vit regluliga samskifta við vegna okkara viðskiftafólk, viðvíkjandi tulkning av reglum innanfyri føroyadrádrátti og skatting av ogn og inntøku í útlandinum/Føroyum v. m. Eisini hava vit í 2020 í fleiri málum samskift við Udlændingesservice vegna borgarir sum hava fast uppihaldsloyvi í Føroyum, men ikki eru danskir statsborgarir. Tað kunnu vera sjúklingar í viðgerð í Danmark ella fylgjarir hjá sjúklingum í viðgerð í Danmark. Trupulleikin her er, at uppihald í Danmark krevur visum fyri hesar borgarir. Og tá tey ofta koma akut til Danmarkar, koma tey uttan visum og uppihalda sær soleiðis í Danmark ólógliga. Ráðgevingin arbeiðir framhaldandi fyri at finna eina smidligari loysn fyri hesar borgarir.

Mál 17. Ráðgevingin hevur sum innsatsøki at styrkja amboðini at verkseta og stimbra ”fevnandi” partalag fyri burðardyggari menning. Vit eru uppsøkjandi við núverandi partnerlag og søkja alla tíðina eftir nýggjum partnerløgum sum tørvar er á fyri at vit kunnu tryggja dygd og menning innan ymiskar aktørar. Vit facilitera samstarv við nógv partalag, sum tit síggja undir mál 16. Og síggja at eitt dynamisk og engagera samstarv millum partar gevur eitt dygdargott úrslit. Málrætta innsatsøki innan miðlan og kunning tvørs geirar, netverk hvar vit deila vitan, royndir og blíva hugkveikt til aðra felags vekætlanir.

Kunning

Ráðgevingin fremur upplýsandi arbeiði innan tey ymisku økini umvegis heimasíðuna hjá stovninum, facebook og við at luttaka í Pisudøgum í Føroyum og ymiskum tiltøkum í Danmark.

Ráðgevingin hefur eina vælvitjaða heimasíðu við nógvum hentum upplýsingum innan arbeidsøkið hjá Ráðgevingini. Arbeitt verður miðvíst við at menna og dagføra heimasíðuna. Í 2020 hefur tað verið arbeitt við menna heimasíðuna við meira kunning til sjúklingar í viðgerð í Danmark. Ráðgevingin fær nógvar fyrspurningar í samband við skatt. Tað er serliga fyrspurningar um føroyafrádrátt frá lesandi. Ráðgevingin hefur tí arbeitt við at menna kunningina í mun til skatt og føroyafrádrátt. Tað eru lagdar nágreiniligar leiðbeiningar – hjálp til sjálvhjálp - á heimasíðuna. Samstundis hefur Facebook verið nýtt til at røkka fleiri viðskiftafólkum við kunning innan ymisku økini.

Ráðgevingin hefur ein faldara um Ráðgevingina generelt og ein 'flyer' til sjúklingar og teirra avvarðandi um sosialráðgeving og vegleiðing frá Ráðgevingini.

Ráðgevingin luttekur vanliga í tiltakinum Pisudagar - Kunning til føroysk lesandi, ið fara uttanlands at lesa - sum Betri, MFS og útbúgvingarvegleiðarin hjá Studna skipa fyri. Vegna coronastøðuni varð tað skipað ørðvísi í 2020, har Ráðgevingin luttók við digataru framløgu umvegis Zoom á tiltaki á Reinsarinum 21. juli 18 – 20.

Í november hefur Ráðgevingin eftir áheitan frá MFS skrivað grein um føroyafrádrátt til Fjølir, sum er lestrarblaðið sum MFS útgevur árliga.

Hagtøl

Áheitanir til Ráðgevingina verða skrásettar anonymt fyri at kunna skjalprógva í mun til almennar játtanir og hagtøl til brúk fyri loypandi menning og betran av ráðgevingarvirkseminum. Síðani 2015 hefur verið nýtt eitt talgilt hagtalsblað frá Almannamálaráðnum, sum verður sent inn hvønn mánað.

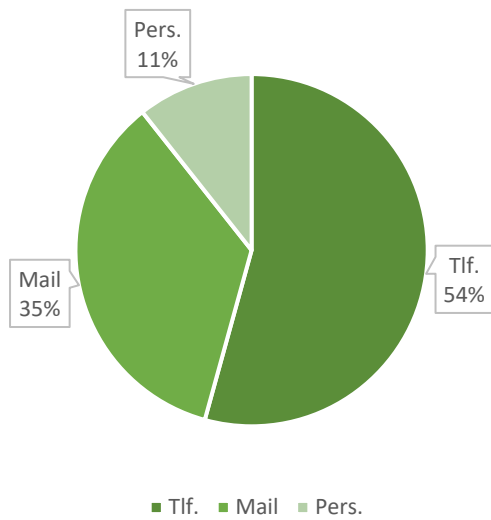
Í 2020 fekk Ráðgevingin 1.157 áheitanir. 634 vóru nýggjar áheitanir, 209 afturvendandi um ikki avgreitt mál, og 314 samband fyrr, men um annað.

Tað er 280 færri áheitanir enn í 2019. Mett verður at ein av orsøkunum er corona, men tað kann eisini hanga saman við, at tað er arbeitt miðvíst við meira kunning umvegis heimasíðuna og facebook.

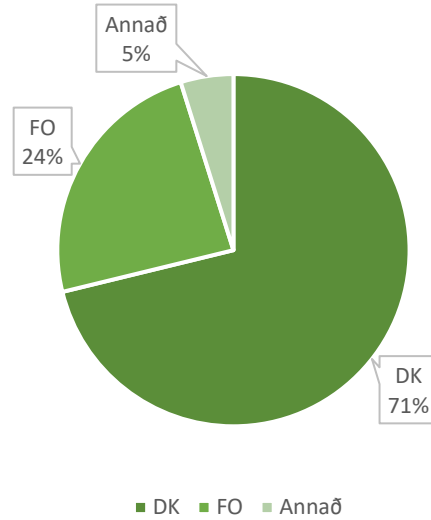
Niðanfyrir er talvur, ið vísa býtið í mun áheitanir, bústaður, viðskiftafólk og slag av spurningum.

Tils.	Áheitan umvegis				Bústaður			
	Tlf.	@	Pers.	Annað	DK	FO	Annað	Ikki uppl.
1.157	627	405	123	2	923	277	48	8

Áheitanir

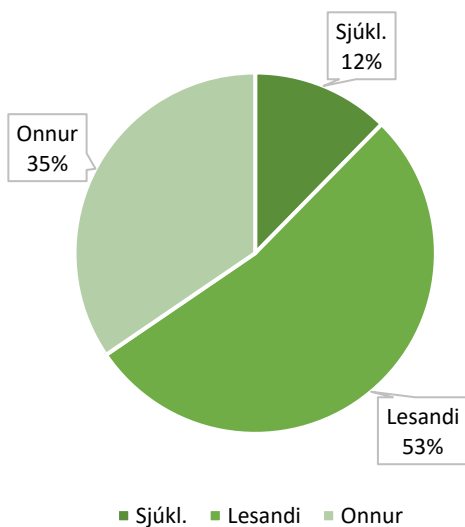

Bústaður

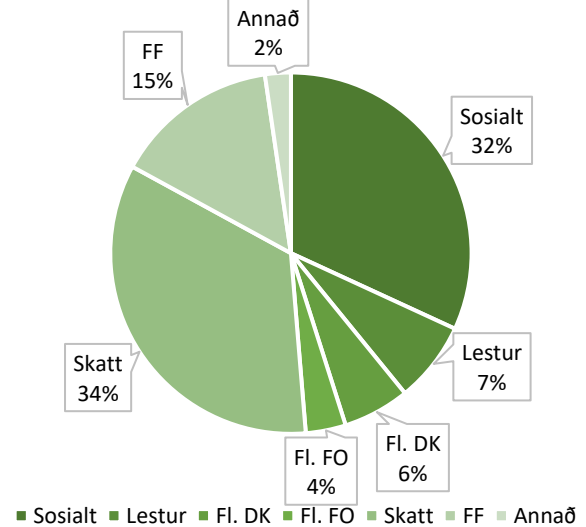

Viðskiftafólk			Slag av spurningum						
Sjúk.	Lesandi	Onnur	Sosíalt	Lestur	Flyting DK	Flyting FO	Skattur	Føroya-frádrátt	Annað
142	609	396	400	91	75	45	430	185	29

Viðskiftafólk

Slag av spurningum

Áheitanir umvegis telefon og teldupost/facebook er hækkað, meðan talið av persónligum samrøðum er munandi minkað. Orsøkin er, at tað orsaka corona ikki hevur verið møguligt at hava persónligar samrøður hvørki á skrivstovuni ella á Sjúklingahotellinum Tórshavn.

Býtið í mun til bústað er broytt við nøkrum fáum prosentum, minni úr Føroyum og fleiri úr DK. Viðvíkjandi viðskiftafólki er munandi færri sjúklingar. Orsøkin er lutvíst at ráðgevarnir í logri tíðarskeiðum ikki hava verið á sjúklingahotellinum, og lutvís at tað hava verið færri sjúklingar vegna corona. Býtið uppá slag av spurningum eru stórt sæð tað sama sum í 2019, tó eitt sindur færri spurningar innan sosiala økið. Tað kann til deils hava samanhang við færri fyrispurninum frá sjúklingum

Ráðgevingin hevur framhaldandi arbeitt miðvíst við kunning, leiðbeiningum viðvíkjandi skatti og føroyafrádrátti gjøgnum heimasíðuna og facebook mótvegis teimum lesandi – hjálp til sjálvhjálp –. Hetta arbeiðið sást aftur í hagtlunum frá 2016 til 2017, har spurningar frá lesandi og spurningar viðvíkjandi skatti minkaðu. Í 2018 hækkaði talið av fyrispurningum frá lesandi og viðvíkjandi skatti aftur. Orsøkin var, at á sumri 2018 sendi SKAT bræv til føroyingar um at SKAT hevði fingið upplýsing um uttanlands viðurskifti – inniogn og rentuinntøkur í føroyskum peningastovnum og um innistandandi í føroyskum pensjónsskipanum í 2016 og 2017. Í 2019 var talið av fyrispurningum viðvíkjandi skatti og føroyafrádrátti verið á leið tað sama sum í 2018 og tað liggur lutfalsliga á sama støði í 2020. Tað eru framvegis nógvir fyrispurningar í mun til inntøkur úr Føroyum og serliga føroyafrádrátt/ríkisfelagsskapsfrádrátt til hesar inntøkur.
